

บุญกิริยาวัตถุ 10 ทางแห่งการสร้างบุญ 10 ประการ

ความหมาย

คำว่า บุญกิริยาวัตถุ

- บุญ = ความดี ความผ่องใสของจิต ผลแห่งความดี
- กิริยา = การกระทำ
- วัตถุ = ที่ตั้ง หรือเหตุให้เกิด

ดังนั้น

บุญกิริยาวัตถุ 10 คือ ช่องทางหรือวิธีสร้างบุญ 10 ประการ ที่พระพุทธเจ้าทรง
แสดงไว้ เพื่อให้มนุษย์พัฒนาตนเองทั้งทางกาย วาจา ใจ และปัญญา
บุญไม่ได้หมายถึงเพียงการทำบุญใส่บาตรหรือถวายปัจจัยเท่านั้น แต่รวมถึงการทำความดี
ทุกด้านของชีวิต

ความหมายโดยรวม

บุญกิริยาวัตถุ 10 เปรียบเหมือน "ถนน 10 สาย" ที่นำชีวิตไปสู่ความสุข ความเจริญ
และความหลุดพ้น
บางข้อเน้นการช่วยเหลือผู้อื่น
บางข้อเน้นการพัฒนาจิตใจ
บางข้อเน้นการพัฒนาปัญญา

1. ทานมัย

บุญสำเร็จด้วยการให้ทาน

ความหมาย

การเสียสละ แบ่งปัน ช่วยเหลือผู้อื่น ทั้งวัตถุ ความรู้ เวลา และแรงงาน

มุมมองทางโลก

การให้สร้างมิตรภาพ สร้างความสัมพันธ์ที่ดี

มุมมองทางธรรม

ทานเป็นเครื่องกำจัดความตระหนี่ และเป็นพื้นฐานของการบำเพ็ญบารมี

วิธีปฏิบัติ

- ทำบุญ
 - บริจาค
 - ช่วยเหลือผู้เดือดร้อน
 - ให้ความรู้
-

ประโยชน์

- ใจอ่อนโยน
 - มีมิตร
 - ลดความเห็นแก่ตัว
-

2. สีส้ม

บุญสำเร็จด้วยการรักษาศีล

ความหมาย

การสำรวมกายและวาจา ไม่เบียดเบียนผู้อื่น

มุมมองทางโลก

ศีลสร้างความไว้วางใจ

มุมมองทางธรรม

ศีลเป็นพื้นฐานของสมาธิและปัญญา

วิธีปฏิบัติ

- รักษาศีล 5
 - ซื่อสัตย์
 - ไม่ทำร้ายผู้อื่น
-

ประโยชน์

- ชีวิตสงบ
 - เป็นที่เคารพนับถือ
-

3. ภาวนามัย

บุญสำเร็จด้วยการเจริญภาวนา

ความหมาย

การพัฒนาจิตใจ ทำสมาธิและวิปัสสนา

มุมมองทางโลก

ช่วยลดความเครียด เพิ่มสมาธิ

มุมมองทางธรรม

เป็นหนทางสู่ปัญญาและความหลุดพ้น

วิธีปฏิบัติ

- นั่งสมาธิ
 - เดินจงกรม
 - เจริญสติ
-

ประโยชน์

- ใจสงบ
 - เกิดปัญญา
-

4. อปจายนมัย

บุญสำเร็จด้วยการอ่อนน้อมถ่อมตน

ความหมาย

เคารพผู้ใหญ่ ครูบาอาจารย์ ผู้มีคุณธรรม

มุมมองทางโลก

คนอ่อนน้อมเป็นที่รัก

มุมมองทางธรรม

ลดอัตตา เพิ่มความกตัญญู

วิธีปฏิบัติ

- ไหว้
 - กราบ
 - แสดงความเคารพ
-

ประโยชน์

- ได้รับความเมตตา
 - พัฒนาจิตใจ
-

5. เวยยาวัจจมัย

บุญสำเร็จด้วยการช่วยเหลือกิจการที่ชอบ

ความหมาย

ช่วยงานที่เป็นประโยชน์ โดยไม่หวังผลตอบแทน

มุมมองทางโลก

งานอาสาสมัคร การช่วยเหลือสังคม

มุมมองทางธรรม

เป็นการฝึกเสียสละ

วิธีปฏิบัติ

- ช่วยงานวัด
 - งานสาธารณะ
 - งานกุศล
-

ประโยชน์

- ได้ฝึกจิตบริการ
 - ลดความเห็นแก่ตัว
-

6. ปัตติทานมัย

บุญสำเร็จด้วยการอุทิศส่วนบุญ

ความหมาย

แบ่งบุญที่ทำให้แก่ผู้อื่น โดยเฉพาะผู้ล่วงลับ

มุมมองทางธรรม

เป็นการแสดงเมตตา และความกตัญญู

วิธีปฏิบัติ

กล่าวว่า "ขออุทิศส่วนกุศลนี้..."

ประโยชน์

- ใจอ่อนโยน
 - เพิ่มเมตตา
-

7. ปัตตานุโมทนาภัย

บุญสำเร็จด้วยการอนุโมทนาบุญ

ความหมาย

ยินดีในความดีของผู้อื่น

มุมมองทางโลก

ไม่อิจฉาความสำเร็จของผู้อื่น

มุมมองทางธรรม

มุทิตาจิต เป็นกุศลจิต

วิธีปฏิบัติ

กล่าว "อนุโมทนา" ด้วยใจจริง

ประโยชน์

- ลดความอิจฉา
 - ใจเป็นสุข
-

8. ทัมมัสสวนมัย

บุญสำเร็จด้วยการฟังธรรม

ความหมาย

ศึกษาพระธรรม ฟังคำสอนที่ถูกต้อง

มุมมองทางโลก

เพิ่มความรู้

มุมมองทางธรรม

นำไปสู่ปัญญา

วิธีปฏิบัติ

- ฟังเทศน์
 - อ่านหนังสือธรรมะ
 - เรียนพระธรรม
-

ประโยชน์

- เข้าใจชีวิต
 - ลดความเห็นผิด
-

9. ทัมมเทสนามัย

บุญสำเร็จด้วยการแสดงธรรม

ความหมาย

เผยแพร่ความรู้ที่ถูกต้อง

มุมมองทางโลก

การแบ่งปันความรู้

มุมมองทางธรรม

สืบทอดพระพุทธศาสนา

วิธีปฏิบัติ

- สอนธรรมะ
 - เขียนบทความ
 - บรรยาย
-

ประโยชน์

- เกิดปัญญาแก่ผู้อื่น
 - พระธรรมดำรงอยู่
-

10. ทิฏฐุชุกัมม

บุญสำเร็จด้วยการทำความเห็นให้ถูกต้อง
ความหมาย
แก้ความเห็นผิด ให้เป็นสัมมาทิฏฐิ

มุมมองทางโลก

มีทัศนคติที่ถูกต้อง

มุมมองทางธรรม

เชื่อในกฎแห่งกรรม เข้าใจอริยสัจ 4

วิธีปฏิบัติ

- ศึกษาพระธรรม
 - ฟังคำสอนที่ถูกต้อง
 - พิจารณาเหตุผล
-

ประโยชน์

- เป็นรากฐานของมรรคทั้งปวง
 - นำไปสู่ความหลุดพ้น
-

สรุปบุญกิริยาวัตถุ ๑๐

ข้อ	บุญกิริยาวัตถุ
1	ทาน
2	ศีล
3	ภาวนา
4	อ่อนน้อม
5	ช่วยงานที่ดี
6	อุทิศส่วนบุญ
7	อนุโมทนาบุญ
8	ฟังธรรม
9	แสดงธรรม
10	ทำความเห็นให้ถูก

มุมมองทางโลก

บุญกิริยาวัตถุ 10 ช่วยพัฒนาชีวิตในทุกด้าน

- ความสัมพันธ์
- การงาน
- จิตใจ
- สังคม

ทำให้เป็นคนดีและเป็นที่รัก

มุมมองทางธรรม

บุญกิริยาวัตถุ 10 ครอบคลุม

- ทาน
- ศีล
- ภาวนา
- ปัญญา

เป็นพื้นฐานของการสะสมบุญบารมีและนำไปสู่มรรค ผล นิพพาน

ประโยชน์ของบุญกิริยาวัตถุ ๑๐

ทางโลก

- มีความสุข
- มีมิตร
- สังคมยอมรับ
- จิตใจเบิกบาน

ทางธรรม

- สะสมบุญบารมี
- ลดกิเลส
- เพิ่มปัญญา
- เป็นเหตุแห่งความหลุดพ้น

สรุปแก่นแท้

ให้ทาน รักษาศีล เจริญภาวนา

อ่อนน้อม ช่วยเหลือ แบ่งบุญ

ยินดีในบุญ พังกรรม แสดงธรรม

และทำความเห็นให้ถูกต้อง

นี่คือ บุญกิริยาวัตถุ 10 หรือหนทางสร้างบุญที่ครอบคลุมทั้งกาย วาจา ใจ และปัญญา เป็นแผนที่แห่งความดีที่พระพุทธองค์ทรงมอบไว้เพื่อให้มนุษย์พัฒนาตนเองจากคนธรรมดาไปสู่ความเป็นอริยบุคคล และในที่สุดก้าวไปสู่ความพ้นทุกข์อย่างแท้จริง.

เพลง : บุญกิริยาวัตถุ ๑๐

ท่อนนำ

บุญมิใช่เพียงให้ทาน

แต่เป็นการสร้างใจงาม

พระพุทธองค์ทรงชี้ทาง

บุญสิบอย่างส่องชีวิต

เป็นหนทางแห่งความดี

สร้างบารมีทุกดวงจิต

ทั้งทางโลกและทางธรรมสนิท
นำชีวิตสู่สุขเอย

ตอนที่ 1

ให้ท่านแบ่งปันน้ำใจ
รักษาศีลให้ผ่องใส
ภาวนาพัฒนาใจ
ให้สงบและมั่นคง
เคารพผู้มีพระคุณ
ช่วยเหลือหนุนกิจประสงค
อุทิศบุญด้วยใจมั่นคง
ส่งตรงถึงผู้มีคุณ

สร้อย

บุญกิริยาวัตรสิบประการ
คือสะพานแห่งความดี
สร้างบุญกุศลทุกนาที
ให้ชีวิตงดงาม

ตอนที่ 2

ยินดีในบุญผู้อื่น
พึงธรรมให้ใจชุ่มชื่น
แสดงธรรมให้ยั่งยืน
สืบทอดพระศาสนา
ทำความเห็นให้ถูกต้อง
มั่นคงในปัญญา
สืบทางแห่งบุญนำพา
สู่สุขาและสันติธรรม

สร้อย

บุญกิริยาวัตรสิบประการ
คือมรดกแห่งพระพุทธองค์
ผู้ปฏิบัติอย่างมั่นคง
ย่อมดำรงสุขนิรันดร์

ท่อนจบ

ทาน คีล ภาวนา
เคารพ ช่วยงาน เมตตา
อนุโมทนา ฟังธรรม ศึกษา
เผยแผ่ธรรม นำเห็นตรง
บุญสืบประการนี้ไซ้
ส่อใจให้มั่นคง
เป็นทรัพย์แท้ดำรง
ติดตามตนทุกภพไป